

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 K 20 F. NYOLCÉVRE 4 KORONA. VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 20 FILLÉR, NYOLCÉVRE 4 KORONA 20 FILLÉR. * POLITIKAI NAPLAP * FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT KIADÓTULAJDONOS: HOFFMANN ÉS ERŐNYITZ SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓVÁLTAL: PIACTYKA 20

A magyar és német csapatok Nagyszebennél támadnak

A Szurdok- és Vulkán-szorosban a tulerő elől visszavontuk csapatainkat — Dorna-Watránál visszavertük az oroszok és oláhok támadását — A Kárpátokban meghiusultak az orosz előretörések — Angol-francia részletsikerek a Sommenál

A Szurdok- és Vulkán-szorosok közti nyeregáton az oláhok nagy erővel elfoglalták ismét a hegyet, mire hadvezetőségünk a könnyebb mozgás és a céltalan emberpazarlás megakadályozása érdekében megparancsolta a szorosot védő csapatoknak, amelyeknek ellenállásán az oláhoknak minden kísérlete, hogy a szorosokba behatoljanak, meghiusult, — a visszavonulást. E mozdulatnak és az oláhok kétségbeesett újabb kísérletének, hogy ismét bejussanak Petrosénybe, bizonyára semmi új veszedelmet rem rejt magában, ami abból is világos, hogy a szorosokat védő csapataink csak parancsszóra, nyugodtan hagyhatták el. Az erdélyi harctér másik pontján, Nagyszebennél annál erősebben szorongatják a magyar-német csapatok, amelyeknek minden előretörése sikerrel jár s amelyeknek előnyomulása föltartóztatathatatlannal tart tovább.

Sikeres ellentámadásokkal védekeztünk az oroszok és az orosz-román haderők támadásai ellen az orosz fronton, ahol az ellenség előnyomulási kísérleteivel véres kudarcot vallott.

A nyugati hadszíntéren az angol-francia haderők egyesülve, a Somme-fronton gyakoroltak erős nyomást a németekre, akikkel szemben sikerült is minden valószínűség szerint csak ideiglenes részletsikereket egyes falvak elfoglalásával, véres nagy veszteségek árán kicsikarni.

Mai távirataink a háboru eseményeiről itt következnek:

A román háboru

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a Románia elleni arcvonalról:

A Vulkán- és Szurdok-szorosot nagy román erőknek nagy kiterjedésű átkarolása elől kiűritettük, Nagyszebennél új harcok fejlődtek. Osztrák-magyar és német csapatok támadnak. Erdélyi keleti harcfronton helyenkint összeütkezésekre került a sor. Székelyudvarhelytől

dépre egy horvát honvéd zászlóalj tulerőben levő osztagoknak több támadását elkeseredett közelharcban visszaverte.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése:

Erdélyi harctér: A nagyszebeni szakaszon csapataink támadása előrehalad. — A Szurdok—Vulkán-szoros nyeregvonala mindkét oldalán román erők elfoglalták a határhegyeket. Maguknak a szorosoknak őrségei minden támadást visszavertek, ma éjjel azonban parancsra hátrább vonultak.

Mackensen vezértábornagy hadesoporija: Az arcvonalon nincs különös esemény. Egy léghajónk és repülőnk újra megtámadták Bukarestet.

LUENDORFF, első főszállásmester.

A bolgár jelentés

Szófia, szeptember 26. A bolgár vezérkar jelenti szeptember 25-én:

Román front: A Duna mentén nyugalom. Dobrudzásban a jobbszárnyon levő csapataink sikeresen nyomultak előre és megszállták az Amzarc—Perveli vonalat. Az ellenség északi irányban vonult vissza. E hadszíntér többi szakaszáról csak gyöngye tüzéségi és gyalogsági tevékenységet jelentettek.

A balkáni harctér

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszínterről:

Albániában nincs újás.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése:

Macedoniai arcvonal: Szeptember 24-én a Presba-tóttól keletre és a Florina mindkét oldalán a bolgár csapatokra nézve kisebb kedvező ütközetek folytak le. Helyenkint élénk tüzéségi harc.

LUENDORFF, első főszállásmester.

A bolgár jelentés

Szófia, szeptember 26. A bolgár vezérkar jelenti szeptember 25-én:

Macedoniai front: A Lerine (Florina)—Kaimakalan-magaslat vonalán élénk tüzéségi tevékenység. Ellenséges gyalogságnak az a kísérlete, hogy az egész front hosszában előnyomuljon, meghiusult. A Moglenica völgyében gyöngye, reánk nézve kedvező gyalogsági összeütkezések. A Vardar mindkét partján az ellenség gyöngye ágyutüzeltést tartott fenn és Dojran városára gyújtóbombákat lőtt. A városban egy helyütt tűz támadt. A Belasice-hegy lábánál nyugalom. A Struma-fronton élénk tüzéségi harc. Egy ellenséges osztagnak az a kísérlete, hogy átjusson a folyó balpartjára Orliaktól keletre, meghiusult.

Az e hó 23-án vívott csatában az ellenség csupán Dolno Daradovo hegység előtt több mint négyszáz halottat hagyott hátra. — Az Aegei-tenger partján nyugalom.

Dobrudsa a főhadiszíntér

Bern, szeptember 26. A Havas-ügynökség kommunikéje szerint a román-orosz sereg főereje fog Dobrudzásban megmérkőzni az ellenséggel. Az erdélyi előnyomulás ebben a pillanatban másodrendű fontosságu Romániára nézve.

Levegőbe repült román tiszti vonat

Stockholm, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) Az egyik dunamenti román városban az erdélyi frontra indulóban levő, tisztek

URANIA

Szerda — Októbertől szeptember 27—28.

Előadások kezdete 5 órakor naponta 3 előadás: 5, 7 és 9 órakor.

Amerikai Hírsz.

Páris bínei

regény az északtól 4 felvonásban.

Főszereplő: ALEX B. FRANCIS.

Cowboy szerelem

amerikai életkép.

Két léhűtő

vígjáték.

Festői tájak

természeti felvételek.

Előadások kezdete 5 órakor 7 és 9 órakor 5 órakor remény helyszíneken.

APOLLO

3 előadás!

Előadások 5 órakor 7 és 9 órakor rendez helyszíneken.

Az első és legjobb Asta Nielsen filmjelenés!

Szerelmi ánce

vígjáték 3 felvonásban.

Királyidillek

vígjáték 3 felvonásban.

Főszereplők: Káthe Dorch és Rese Orla.

kel erősen megrakott vonatot dinamítombával a levegőbe röpítették. A vonaton volt 400 tisztközül csak 7 maradt sértetlen. A vonat, amelynek az első része a robbanás következtében szétszakadt, nagy ivben lerepült a pályáról. Bukarestből azonnal vizsgálóbizottság utazott ki a katasztrófa színhelyére. Hat katonát, köztük két altisztet elfogtak és statárialiter kivégeztek. A tiszti vonat ellen elkövetett büntényrelyet a Jászvárosban állomásozó 2-ik tüzérezredet gyanúsítják. Ezt az ezredet nem merték a frontra küldeni, annyira megbízhatatlan. Köztudomásu, hogy a jassyi tüzérezredben a fegyelem egészen felbomlott.

A görög király családjával elhagyta Athént

Bécs, szeptember 26. Eddig minden alkalommal jól beavatott helyről tegnap éjszaka óta az a hír szivárgott ki, hogy Athénben államcsíny történt. A hír szerint Konstantin király és családja elhagyta a fővárost, nemzeti kormány alakult, amely nyomban megüzente a háborút a központi hatalmaknak, de a görög vezérkar közvetlenül a hadüzenet előtt megsemmisítette a mozgósítási terveket, amiért is a nemzeti kormány ezidőszentig alig 50,000 főnyi hadsereggel rendelkezik.

Hivatalos helyre eddig az óráig még nem érkezett hiteles jelentés.

Bern, szeptember 26. A Temps jelentik: Athénben elkerülhetetlennek tartják az újabb kabinetváltságot. Hogy az új kabinet megalakításánál a nehézségeket elkerüljék, oly hivatalos személyiségek meghívásáról beszélnek, akik nem tartoznak a parlament körébe.

Konstantin király nem marad tovább Athénben. A királyi palotát becsukták.

Az orosz háború

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

Károly főherceg arcvonala: A hármass országhatáron, Dorna-Watrától délnyugatra, az orosz és román előretöréseket megghusítottuk. Galícia délkeleti szögletében az ellenség változatlan hevesseggel folytatja támadásait. A Ludowa-területen harcoló német csapatok hősiesség ellenállásán minden erőfeszítésük megghusult.

Lipót bajor herceg arcvonala: Perepelnikitől északkeletre tegnap is számos ellenséges támadás omlott össze. — Matymál (Swiniuchytól keletre) repülőnk Farman-típusu orosz óriásrepülőgépet menekülésre kényszerítettek.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Lipót bajor herceg arcvonala: Manajownál nagy ellenséges erőknek hatszoros rohama teljesen és a legvéresebb veszteségek között kudarcot vallott. Borgunynál (Crowtotól nyugatra) egy repülő kemény küzdelem után lelőtt egy orosz óriási repülőgépet. Ugyanezen a vidéken légi harcban egy orosz egyfedélű is elpusztult.

Károly főherceg arcvonala: A Ludowa-szakaszon újra heves ellenséges tá-

madásokat, tovább délre pedig részleges előretöréseket visszavertünk.

LUDENDORFF,
első főszállásfőnök.

Óriási harcok a Stochodnál

Genf, szeptember 26. A Petit Parisien keleti harctéri tudósítója jelentik: Az egész Stochod mentén, a rovno—kovevi vasutvonal egész hosszában három nap óta egyre fokozódó erejű harcok tombolnak. A német tüzérség teljes erejével beleavatkozott a küzdelembe. — A folyó mentén szakadatlan acélzápor zuhog a vidékre.

A belga-francia harctér

Berlin, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

Rupprecht trónörökös hadseregportja: A Somme és az Ancre között tegnap, a szövetségesek nagy viaskodásának negyedik napján, az angol-francia gyalogság egy-egy támadásba fogott. A délnen bevezetett harc változatlan dühvel tombolt éjjel is. — Az Ancre és Faucourt—Abbaye között az ellenség rohama tüziünkben fennakadt, vagy pedig vonalaink előtt véresen összeomlott. Azon sikereket, amelyeket az ellenség Faucourt—Abbayetől keletre és a Guaudcourt—Bouchavesnes vonalban fekvő falvak elfoglalásával elért, el kell ismerni, mindenképp azonban hősiesség csapatainkról kell megemlékezni, amelyek itt vállvetve küzdő angol-francia főerőkkel és az egész világ hadiipara által hosszú hónapok munkájával készített tömegesen alkalmazott harci eszközökkel szálltak szembe.

Bouchavesnesnél és tovább délre a Sommeig a franciák gyakran megismételt előtörése a legsúlyosabb áldozatok között megghusult.

LUDENDORFF,
első főszállásfőnök.

Ujabb légitámadás angol hadikikötők és katonai helyek ellen

Berlin, szeptember 26. A Wolff-ügynökség közli:

26-ikára virradóra léghajóink egy része az ottshouti angol hadikikötőt, a Themse torkolatánál megerősített helyeket, Közép-Angolországban katonailag fontos ipari helyeket robbanó és gyújtóbombákkal látható eredménnyel bombázták. Léghajóink, dacára heves lövétsüknek, valamennyien sértetlenül hazaérkeztek.

HAJÓHADPARANCSNOKSÁG.

A német birodalmi gyűlés

Hírek Jagow államtitkár lemondásáról

Köln, szeptember 26. A Kölnische Volkszeitung közli, hogy a birodalmi kancellár előreláthatólag csütörtökön tartja meg nagy beszédét, a pártok vezetői pedig másnap, vagy a bizottsági tanácskozások után beszélnek. Arra számítanak, hogy a különböző pártok részéről egy a külső, mint a belső politika, valamint az értelmezés kérdéseiben nagyobb vita indul meg.

A parlamenti és diplomáciai körökben Jagow külügyi államtitkár küszöbön levő viszályáról elterjedt hírek legalább is koraiak, mert — mint a Kölnische Volkszeitung biztosít — Jagow változatlanul bírja a birodalmi kancellár bizalmát.

Uj behívások Portugáliában

Zürich, szeptember 26. A Temps jelentik Lisszabonból, hogy a portugál kormány új nagy behívásokat rendelt el, melyek a növekvő belső zavargások, valamint az ententének Portugáliával szemben támasztott fokozatos követelése miatt váltak szükségessé.

Német kereskedelmi buvárhajó Amerikában

Rotterdam, szeptember 26. A Reuter-ügynökség jelentik Westerhyből: A Rock-Izland amerikai vontatógőzös kapitánya parancsot kapott, hogy hajóját készenlétben tartsa és a közelben levő Montaugpoidba menjen, hogy onnan egy német tengeralattjárót Newlondonba, Connecticut államba vontasson. Azt hiszik, német kereskedelmi buvárhajót várnak, amely a sötétség bedltával a víz alatt megérkezik.

Reims ágyuzása

Genf, szeptember 26. Reimsből jelentik a Matin-nek: A németek tegnapelőtt ismét ágyuzták a várost, egy embert megöltek, egy aszszonyt pedig megsebesítettek. Az anyagi kár jelentékeny.

Az olasz háború

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 26. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

A Karszt-fensik déli része időnkint az ellenséges tüzérség heves tüze alatt állott. — A Fleims-völgyi arcvonalon az olaszok a Dossaccio-erődöt és a Cardial—Colto Rondo-szakaszt tüz alatt tartották. A Caucenagorion 27 alpínt, köztük 2 tiszteket, elfogtunk. A Cimone-csucson az eltemetettek megmentésére felajánlott fegyverszünetet az ellenség visszautasította. Ebben az ügyben parlamentair utján váltott jegyzékek szó szerint így hangzanak:

1. Tonzza—Cimone-szakaszon küzdő cs. és kir. osztrák-magyar haderők parancsnoka szemben álló olasz királyi csapatok parancsnokához:

Általunk légerőpített Cimone-csucs romjai alatt még nagyobb számú élő olasz katona fekszik, akik segítségért kiáltanak. Készek vagyunk segíteni rajtuk és megszabadítani sirjukból őket, ha az olasz tüzérség és gyalogság ma, 1916. szeptember 25-én délután két órától este hét óráig a Monte Cimoneira irányzott tüzet megszünteti. Magától értetődik, ez épp úgy vonatkozik az Astico-völgyben levő olasz útegekre, mint azokra, amelyek az Astico folyótól nyugatra és keletre emelkedő magaslatokon vannak elhelyezve. Ez alatt az idő alatt olasz járőrök az Astico és Rio Freddo közötti erődített vonalakon túl nem mozdulhatnak előre, ellenkező esetben megszüntetjük a segítő akciót és a tüzszünetet megszegetnek tekintjük. Ha a királyi olasz parancsnok ehbe nem megy bele, az olasz katonákat sorsukra bizzuk. Vonatkozó választ szeptember 25-én déli 12 óráig Forni mellett előrsi vonalunkon kérjük leadni. Sürgős elintézetést kérik. 1916. szeptember 25.

2. Pedescalai szakaszparancsnokság 1916. szeptember 25., délelőtt 10 óra 45 perc.

Megfontolásával annak, hogy az osztrák-magyar csapatok, amint saját sebesülteknek segítségére tudtak sietni, az alatt a hosszú idő alatt, amely az aknarobbanás és az olasz tüzérségi tüz megkezdése között eltelt, emberieségből olasz sebesülteken is segíthettek volna. Hadseregparancsnok ur önagyméltósága indokoltnak tartja, hogy a tüzelés kért megszüntetésébe ne egyezzen bele. Albricci vezérőrnagy vezérkari főnök.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Támogassuk a Hadsegélyző Hivatalt!

Súlyos vádak a hatósági élelmiszer-árusítás ellen

— A jog- és pénzügyi bizottság üléséből —

A városi jog- és pénzügyi bizottság ma Vargha Elemér dr. tb. főjegyző tanácsnok elnöksége alatt ülést tartott, amelyen Miskolc város főirata kapcsán érdekes és fontos közéleti kérdések kerültek tárgyalás alá.

Miskolc város főiratában kéri ama sérelmes intézkedés megszüntetését, hogy a törvényhatóságok csak saját területükön vásárolhatnak gabonát és takarmányt. Kívánja a főzélbeszerzés jogának biztosítását, a tejtermelés és zsírelállítás rendezését, a ruházat és cipőárának maximálását és ruha és cipőközpont létesítését s a tűzifa árának országgrészek szerint való megállapítását.

Jánosi Zoltán a felirat kapcsán kívánja, hogy a marha, juh és egyéb husállatok árának maximálása iránt is írjon föl a közgyűlés. Kívánja 4-5 fávágó gép beszerzését, amelyekkel egy öl fa vágatása 6 koronába, beszállítása 11 koronába kerül.

A sertésmaximálás kapcsán a zsir és szalonna elütött, a hentesüzletek zárva vannak s a szegény emberek nem jutnak zsirhoz, mert nem mindenki tudja, hogy a zárt üzletekbe hátsó kapun is be lehet menni és lehet zsirt, szalonnát kapni, csak jóval magasabban a maximális árnál.

A hatósági közéleti kérdésre különös gondot kell fordítani. A város közönsége a már rendelkezésre adott 1 millió korona növelésétől sem riad vissza, csak gondoskodik a város tanácsa idejében a szükséges mennyiségű élelmiszerekről és tünik el az a visszaélés, amely eddig tapasztalható volt. Az a cél, hogy az élelmiszereket kis mennyiségben osszák szét a fogyasztó közönség közt, nem érettek el, mert azok akartak melegezni, akik a tűzhelyhez közel voltak. Így abból a 2000 sertésből, amit a város vágott, 400 darabnak a zsírját és szalonnáját nagyban adták el egyes szerencsésebb polgártársainknak, akiknek millióik vannak s akik éppen azért maguk gondoskodhattak volna magukról, míg a szegény emberek egy fél kilót sem tudtak kapni. — Ez visszaélés. Cukrot is 15-20 kilós csomókban vásárolhattak a szerencsésebbek, míg mások órákig álltak a bolt előtt, hogy végül egy fél kiló cukrot kapjanak, esetleg még annyit sem. Ez nem volt helyénvaló dolog, ezt így folytatni nem szabad. A tanács jellemes urieimbekből áll, akiknek tudni kell, hogy amit a közönség pénzéből vásároltak, annak a közönséghez kell jutnia. Minden élelmiszert kis tételekben kell kiárúsítani. Nem elég a szép jelentés a szalonnáról, rizsről, burgonyáról, azokat látni és meg is venni akariuk. Három vagon burgonya, amely a közönséghez jut, többet ér, mint 100 vagon, amely sohasem ér el a közönséghez.

Nagy Jakab ajánlja, hogy maximált áron való árusítás végett osszák ki a burgonyát a kiskereskedőknek, ne egy helyen árusítsák egy megbizottal, mert így csak az jut burgonyához, aki előre megveszi protekcióval.

Márk Endre udvari tanácsos polgármester a miskolci főlirathoz szól hozzá s javasolja, hogy a közgyűlés kérje a kormánytól, hogy a központokban a városok részére nagyobb ingerencia biztosítsák.

Juhász Ignác: A kiárúsításra vonatkozóan szeretnék valamit hallani a polgármester úrtól. Márk Endre polgármester kijelenti, hogy e kérdéssel három tisztviselő foglalkozik, de ezek nincsenek itt s így ő — sajnálatára — nem tud fölvilágosításokat adni. De úgy tudja, nem lehet, hogy oly nagy tömegeket adtak volna el milliómosoknak vagy nem milliómosoknak, hiszen 20 mázsa beszózott szalonna most is van és kis mennyiségekben most is árusítják.

Jánosi Zoltán ismétli, hogy adatai pontosak. Gruner tanácsnok kimutatásából vette a 400 darab sertés szalonnájának és zsírjának nagyban való elárúsítását. És a cukorral is így volt.

Zöld József tb. tanácsnok: Abból a tisztviselőkből is vettek. Jánosi Zoltán: Azok sem esnek más elbírált alá, mint a közönség. A tisztviselővel

szemben a város nem volt szükkeblű s nekik érezni kell, hogy mit kell cselekedniük. Fentartja összeállításait. A szózott szalonna ügyét is jól ismeri, de a 400 sertés szalonnájának eladása előbb történt. Amikor ő támada ezért a hatósági élelmiszer-üzemet, Gruner tanácsnok megígérte, hogy ez nem történik többé. — Jellemző, hogy ekkor az egyik tisztviselő eljött hozzá és megkérdezte, hogy ha nem adják el nagyban a frissen vágott sertés húsát és zsírját együtt, mit csináljanak vele. Csodálkozását fejezve ki, hogy a szakértők hozzá, a laikusokhoz jönnek ilyen kérdéssel, azt felelte, hogy fiústóljék föl a húst s a szalonnát sózzák be és fűszerek elnyárára.

Nagy Jakab: Az volt a hiba, hogy utalványok alapján a vágóhidról adták ki a sertés húst és szalonnát, holott azt apránként a Degenfeld-téri sátrakban kellett volna kiárúsítani. — Akik tehát a vágóhidra nem kaptak utalványt, azok nem kaptak szalonnát sem. Abból a 2-3 métermázsából, amit behoztak, csak protekcióval tudtak egyesek 1-2 kilót venni.

Juhász Ignác azt tartja, hogy az egyenlőséget nem lehet érvényesíteni az elárúsításnál, mert egyik család nagyobb, mint a másik és mert egyik több időre akarja biztosítani szükségletét, hogy ne legyen kénytelen mindennap bevásárolni. Az elmondott esetekre felfüggeszti véleményét s úgy tudja, hogy Gruner tanácsnok már magyarázatot is adott.

Jánosi Zoltán: Az egyenlőséget igenis lehet érvényesíteni. Juhász Ignác olyan kérdést tesz védelmébe, amely a legnagyobb felháborodást váltotta ki. Az egyenlőség igenis egyenlőség, az igazság igazság marad mindig. Az a kívánsága, hogy aki közelebb van a tűzhelyhez vagy több pénze van, ne teremthessen mások kárára magának külön helyzetet. Érvényesítsék az egyenlőséget és igazságot itt is úgy, mint a lisztél és adjon ki a város zsir- és lisztjegyeket, amikor nem a vagyon és az állás, hanem a családtagok száma lesz irányadó.

A bizottság ezután kimondta, hogy a miskolci főlirathoz tartó főlirattal leendő támogatás végett betérjeszti a közgyűléshez.

A többi tárgy letárgyalása után — amelyek legnagyobb része pótlék, segély és kegydíj iránti kérés volt — az ülés délután fél 6 órakor véget ért.

A kivételes hatalom

— A képviselőház ülése —

A képviselőház mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Beöthy Pál elnök. Melleg elparentálta Rakovszky Bélát, azután jelentette, hogy a varsói lengyel nemzetgyűlés elnöke táviratot küldött a képviselőház elnökségének, amelyre táviratban válaszolt.

Napirenden volt a háboru esetére szóló kivételes hatalom igénybeviteléről az ötödik miniszterelnöki jelentés.

Illés József előadó hosszasan ismerteti a jelentést. Az entente kezdettől fogva a kiéhezett taktikát követte és egész gazdasági életünket meg akarta állítani. Minél hevesebb lett a véres harc, annál hevesebb a gazdasági küzdelem is. Az eredmények mutatják, hogy az entente taktikája nem sikerült. Az előadó ezután részletesen ismerteti az elmúlt gazdasági évben tett intézkedéseket.

Csermák Ernő a javaslatot nem fogadja el. A drágaság ellen életbeléptetett intézkedésekkel a kormány nem tudta orvosolni a bajokat.

Graz Gusztáv a lakosság élelmiszereivel és iparcikkével való ellátásának problémájával foglalkozik. Konstatálja, hogy e cikkek hiányát most már jobban érezzük, mint a háboru eddigi folyamán. A megfelelő kormányintézkedések foganatba vételét sürgeti.

Jaczkó Pál a javaslat ellen beszél. Az élelmiszer-mizériákkal s a hatóságoknak e téren elkövetett mulasztásaival foglalkozik.

Huszár Károly és Kováchy Kálmán bírálják a kormány működését.

Pejachevich Márk gróf a horvátok nevében elfogadja a jelentést.

Elnök betérjeszti a koronaör-választásra vonatkozó miniszterelnöki átiratot.

A vitát megszakítják, holnap folytatják. Ülés vége este 8 órakor.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

SZERDA: Cigánybáró. (Toronyi Gyula fellépte.)

Hoffmann meséi

Toronyi Gyula operaházi tag fellépte

Ritkán jutunk olyan élvezetes, minden tekintetben művészi eseményszámba menő előadáshoz, mint ma este, amikor a színház ezt a kedves Offenbach-operát hozta színre. Különös művészi jelentőséget adott az estnek Toronyi Gyulának, a m. kir. Operaház tenoristájának Hoffmann szerepében való vendégszereplése, a kinek kedves lírai tenorja különösen élvezhetővé tette azokat a finom részeket, ahol Offenbach muzsikája a lángoló, odaadó szerelmet beszéli. Értékes, nagyon szép hangja, mozgalmas, temperamentumos megjelenése a közönséget elragadta, amely méltó elismeréssel ünnepelte a kiváló vendégművészt. Mellette Görög Olga Stella-Olympia-Antonia hármass szerepében aratott őszinte, nagy sikert művészi énekével. Szép, nagyterjedelmű, iskolázott hangja teljes mértékben érvényre jutott. Spalandzai szerepében Bálint Béla, Lindorf-Copelius-Mirakel szerepében Gáthy Kálmán arattak sikert. Midkettő igen szépen énekelt. Nagyon kedves volt Horváth Nuszi, mint Miklós. Kassay Károly groteszk figuráinak sokat tapsolt a közönség. Elismerést érdemel a kar és a zenekar kitünő vezetéséért Royák Nándor karmester. (-)

A színházi iroda hírei. Ma bucsuzik Toronyi Gyula, az Opera tagja a debreceni közönségtől Strauss örökbecsű operettjében, a Cigánybáróban. A darabban igen hálás szerepeket játszanak Görög Olga, Horváthné, Horváth Nuszi, Gáthy, Heltay, Kassay, Várnay, Kovács, Kemény, Szücs Irén és Egyed Lenke. — Csütörtökön igen érdekes repíz lesz a színházban: Bródy Sándor Lyon Leját tűzte ki műsorra az igazgató. A cimszerepet ezuttal itt Rettegny Margit adja, a többi főszerepeket Kovács Imre és Thuróczy játszák.

Páris bünei című amerikai filmregényt mutat be ma az Uránia. Egy regény az éjszakai Párisból, a léha örömmök városából. — E mozgóképfénykép kiméletlenül leszakítja azt a függőnyt, amely elrejt szemünk elől a bünt és bevilágít a bünt minden förtelmébe és az örömmök minden nyomorába. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Jegyek előre válthatók. Telefon 12-51.

Az első Asta Nielsen-kép. Ma kerül bemutatásra az Apollóban a Szerelmi ábécé című vígjáték, melynek főszereplője Asta Nielsen. Ez lesz az idén az első Asta Nielsen-kép. A művésznő számtalan alakítása között ezt tartják a legkövetesebbnek. Asta Nielsen és szerepében annyi humorral és bájos pajzánssággal szolgál, hogy a közönség nem fogy ki a kacagásból. A tartalmas műsornak van még egy nagy attrakciója, a Király-idillek című 3 felvonásos vígjáték, melyben Kathe Dorch és Resl Okla hírneves berlini művésznők játszanak. Itt említjük meg, hogy ezentúl az Apollo hétköznapon három előadást tart: 5 órakor mérsékelt, 7 és 9 órakor rendez helyárrakkal.

— Koronaör-választás. Mint a Budapesti Tudósító jelenti, az országgyűlés két háza e hó 29-én, pénteken, együttes ülést tart, melyen betöltik a Wesselényi Miklós báró elhalálása folytán megüresedett egyik koronaöri állást. — Az országház kupolatermében tartják meg az együttes ülést, melynek napirendje: a koronaöri állásra való jelölést tartalmazó királyi kézirat felolvasása, a koronaör megválasztása és az ülés jegyzőkönyvének hitelesítése.

HIREK

OLVASÓINKHOZ!

A háboru kitörése óta, a folyton nehezedő viszonyok dacára is, fentartottuk lapunk négy filléres árát. A reánk szakadt s egyre emelkedő papir, anyag s megannyi leküzdhetetlen, a vidéki lapvállalatokat különösen sújtó teher most már bennünket is rákényszerített, hogy az egyes példányok árát a mai naptól **hat fillére** emeljük. Ennek megfelelően az előfizetési ár negyedévenként 5.— korona, havonként 1.80 korona lesz. Mindent megértő közönségünk bizonyára méltányolni fogja elhatározásunkat s a reánk kényszerített helyzetben is kitart mellettnk, mint ahogy mi is megingathatatlan lelkesedéssel folytatjuk tovább a magunk közérdekű munkásságát.

— **A belügyminiszter az erdélyi menekülteknek.** Sándor János belügyminiszter ma leirat kíséretében 50.000 korona segélyt küldött amaz erdélyi menekültek részére, akik Hajdumegyében nyertek elhelyezést.

— **A csikmegyeiek már nem jönnek Hajdumegyébe.** A belügyminiszter távirati rendeletet adott ki, amely szerint ezután a csikmegyei menekülteket nem Hajdumegyében, hanem Szabolcsmegyében helyezik el. Az eddig érkezettek elhelyezésében változás már nem áll be.

— **1500 tehén a városi tejgazdaságnak.** Megírtuk annak idején, hogy a csikvármegyei főispán, Gyalokay Sándor Debrecenbe tette át székhelyét. A főispán ma fölkereste Márk Endre udvari tanácsos polgármestert és köszönetet mondott neki a vendégszeretetért. A beszélgetés során a főispán és polgármester között megállapodás jött létre, hogy a csikmegyei menekültek jószágaiból 1500 darabot Debrecenbe hoznak, itt teleltetik s ezzel szemben a tej a városé. Gyalokay Sándor főispán azonnal intézkedett s a következő sürgönyt küldte a vármegye alispánjához:

Fehér Sándor csikvármegyei alispánnak

*Kolozsvár,
vármegyei ház.*

Mai tárgyalásom eredményeként Debrecen városa hajlandó 1500 darabig terjedő tejelő tehenet téli tartásra elvállalni és elhelyezni kizárólag a tej használatáért.

Kérem Alispán urat, haladéktalanul rendelkezék, hogy ezen 1500 tehén Debrecen városa részére biztosítsák és sürgősen elküldessék. További utbaigazításokat Márk Endre udvari tanácsos polgármester ur fog megadni. Azonnali távirati választ kérek.

*Gyalokay Sándor,
főispán.*

— **A terméstölöslegek rekvirálása.** A városi tanács a következő fölhívást adta ki: A minisztérium rendelete alapján, tekintettel arra, hogy a törvényhatóság területeinek tulnyomó részében a cséplési munkát befejezték, a termelők buza, rozs, kétszemes, árpa és zab feleslegének rekvirálása elrendeltetett. Kötelesek a termelők felesleg készletük megállapítása végett szeptember hó 30-ig a városi lisztirodában (Csapó-utca 15. sz. a.) jelentkezni és ott a rendelkezésükre bocsátott bejelentési lapon termésüket, továbbá házi és gazdasági szükségletük megállapításához szükséges adatokat, valamint termésükből már előzőleg eladott s a bejelentés alkalmával okmányszerűleg igazolt mennyiséget bejelenteni. A megállapított felesleg készlet mennyisége lehetőleg már a bejelentés alkalmával minden termelővel írásban közölhetni fog. A szeptember hó 15-től kezdődőleg már kiadott, de eddig nem érvényesített vásárlási igazolványok hatályukat veszítik. E naptól kezdve tehát sem házi, sem gazdasági szükségletre sem venni, sem eladni nem szabad. A fentebb megállapított határidőig be nem jelentett s így a hatóság előtt fel nem tárt, elrejtett s eltárolt készleteket a pénzügyőrség nyomozni fogja s az így feltárt készletek a kihágási eljárás során el fognak koboztatni.

— **Ünnepi imakönyvek (Machsorok)** az izr. ünnepekre és alkalmi képeslapok nagy választékban kaphatók a Czél antiquariumában. (Első Takarékpálota.)

— **Debreceni hősök kitüntetése.** A király megparancsolta, hogy Boronkay István dr., Aubermann Miklós dr., Pusztay Lajos, Kelemen Márton 3. népfőlkelő gyalogezredbeli főhadnagyoknak, Székelyi Nviri Sándor vezérkarhoz beosztott 3. népfőlkelő gyalogezredbeli századosnak, Tóth László dr. 2. népfőlkelő huszárezredbeli főhadnagyknak a legfelsőbb dicséret elismeréséül, Hammer József és Fazekas János 3. népfőlkelő gyalogezredbeli főhadnagyoknak a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék, egyben Finger Lajos, Balás Emil 3. népfőlkelő gyalogezredbeli és Szabó István 2. honvédhuszárezredbeli főhadnagyoknak a hadi díszítményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet, Jurinák László 3. honvédgyalogezredbeli főhadnagy gazdasági tisztnek a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, Darvasi Ábrahám 3. honvédgyalogezredbeli 1. osztályú számvivő altisztnek és Nagy József 2. honvédhuszárezredbeli őrmesternek az arany érdemkeresztet, Vad Imre nyilvántartó őrmesternek és Nagy Ferenc őrmesternek a 3. honvédgyalogezredben a koronás ezüst érdemkeresztet, Pákozdi Károly 2. honvédhuszárezredbeli őrmesternek a koronás vas érdemkeresztet adományozta. Végül megengedte, hogy Csejdy Gábor dr. I. osztályú főorvos, a pozsonyi kerületi parancsnokság egészségügyi főnöke, a debreceni tartalék-kórház volt parancsnoka, a porosz királyi Vörös Kereszt érem 2. és 3. osztályát, Tövisi Rácz Béla, ny. áll. ezredes, a debreceni megfigyelő állomás parancsnoka a porosz királyi Vörös Kereszt érem 3. osztályát, Galambos István 3. honvédgyalogezredbeli zászlós a német harcos érdemérmét elfogadhassa és viselhesse.

— **Homunkulus!** A mesterséges terméknévités már nem új problémája a tudománynak. Isten csapása lenne az az ember, aki létezését a tudomány hatalmának köszönhetné. Aki úgy jön a világra lombik és valóságos költőgéppel, mint egy sárgalábú kis csirke. A hatalmas tudománynak az első ilyen diadala a „Homunkulus”. Ez az ember azonban boldogtalanságra született; arra, hogy teremtetőjének, az embereknek réme legyen. Ezt a misztikus, futurikus témát használták fel egy film-sorozat részére, melyet alkalmunk volt a budapesti bemutatón látni és a téma ujszerűsége lenyűgöző volt. Ugy iltek a nézők (ujságírók és moziszakmabeliek) a Homunkulus jelenetének hatása alatt, mintha az „Ember tragédiájának” vagy a „Faust”-nak a költője babonázta volna meg őket. — Tudomásunk szerint ezt a nagy filmdramát a budapesti premiérral egyidejűleg hétfőn mutatja be az debrecenieknek az Uránia.

— **A Katona-Otthon támogatása.** A városi tanács a Katona-Otthonnak, amely tudvalevően menekülteket is ellát, 5 öl tüzfát utalt ki s juh-tenyésztés céljaira átengedte a téglaevető melletti telepet.

— **Iskolakönyvek** használt állapotban féláron, új állapotban rendes bolti áron kaphatók Antalffy Józsefnél, Szent Anna-utca 13.

Adakozzunk a Vörös Keresztnek!

415—1916. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreceni kir. járásbírósnak Pk. II. 3158/3. 1916. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Péter József részére 240 korona tőke, 400 korona után 1913. év január hó 30-ik napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 89 kor. 81 fill. perköltség erejéig 1916. évi március hó 1-én bíróság lefoglalt és 780 koronára becsült butorok és szőnyegek közül álló ingóságok **1916. évi szept. hó 27-én délelőtt 11 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Miklós-utca 22. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1916. évi szept. hó 13-án.

Tihanyi Vilmos,
kir. bír. végrehajtó.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házi nevelőt keresek. Komoly szakképzett embert, ki az alsóbb középiskolai (polgári) tanítást elvállalja, jó javadalmazzal tanyára, azonnalra. Jelentkezők Miklós-utca 1. szám alatt tárgyalhatnak délelőtt fél 11-től 12-ig, délután 3—6-ig Szabónál.

Lapkihordásra asszonyok felvételnek a kiadóhivatalban.

Palitkőr. nagy herámázott, olcsón eladó. Bika-bérház II. em. 2. szám alatt.

Zálogadulát, törött aranyat, ezüstöt, briliáns ékszert veszek és olcsón eladok. Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Vas ágy jó karban eladó. Bika-bérház II. em. 2. alatt.

Tanulóleány felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Ferenc József-ut 49., II. udvar.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett: Csapó-utca 23. szám alatt fekvő ház, Király-utca 9. szám alatt lévő ház, Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17.

Kapcsolódulak bármilyen felírással kaphatók a kiadóban.

Aranyat-ezüstöt, briliánokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogadulát) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. Meghívásra házakhoz is elmegyek. Steiner Mihály, Csokonai-u. 32.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett; esetleg haszonbérbe is kiadó: Hajdusoboszlón lévő 74 hold föld tanyával, Hajduböszörményben lévő 190 hold föld tanyával, Ealpon 12 hold föld kaszáló.

Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17. sz.

Megjelent

Uray Sándor ref. lelkész

Örökzöld koszoru

hőseink sírhalmára vigasztaló és megnyugtató könyvecske

10-ik kiadása.

Aki ezt a nagy elterjedt, gyönyörűen összeállított, egész vászonkötésben lévő, lelket felvidítő könyvet még nem szerezte be,

1 koronáért

megkaphatja kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49.

Somossy László cég

Hajdúvármegye szállítója

Intézeti fehérneműek

Matracok — paplanok — takarók
harisnyák — zsebkendők

óriási raktára!

Keresünk megvételre

diót, mákot, akácmézet, sárga viaszt, tarhonyát, makarónt, gombát, lencsét, borsót, szilvóriumot, törkölyt, borovicskát.

Kérünk mintázott ajánlatot.

Polacsek Fülöp és Fia Nyirbátor.

ELADÓ!

Püspökladányban 50 kat. hold első osztályú **fekete-föld tanyabirtok** megfelelő gazdasági épületekkel.

Veszek az Ondódon, Ebesen vagy a Macson **12—20 holdas birtokot.**

Eladó Debreczenben a Borskai-tér 9. sz. alatti 200 □ öles udvar, van rajta korlátlan italmérségi jog is. Értekezhetni: **a kiadóhivatalban.**